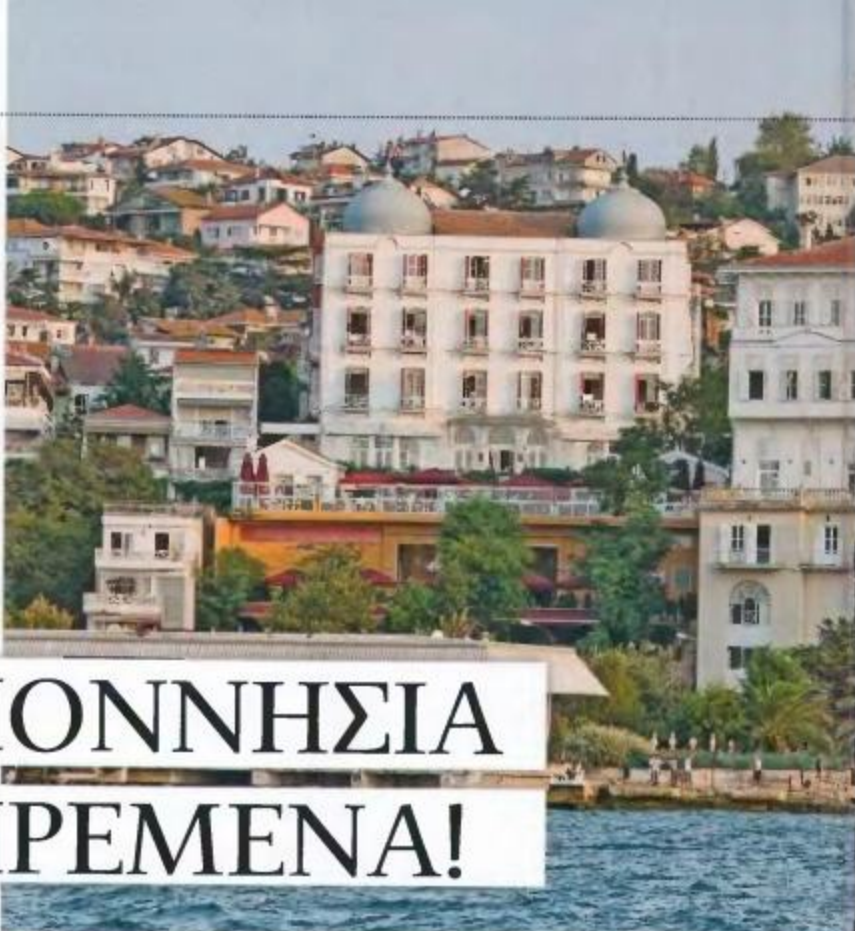


*Πρώτη, Αντιγόνη,  
Χάλκη και το μεγαλύτερο  
απ' όλα: Πρίγκιπος.  
Η Μαρία Εκμεκτσίογλου  
μας ταξιδεύει  
στα αγαπημένα νησιά  
των παιδικών της χρόνων,  
αλλά και του σήμερα.*

Φωτογραφίες: Μαρία Εκμεκτσίογλου

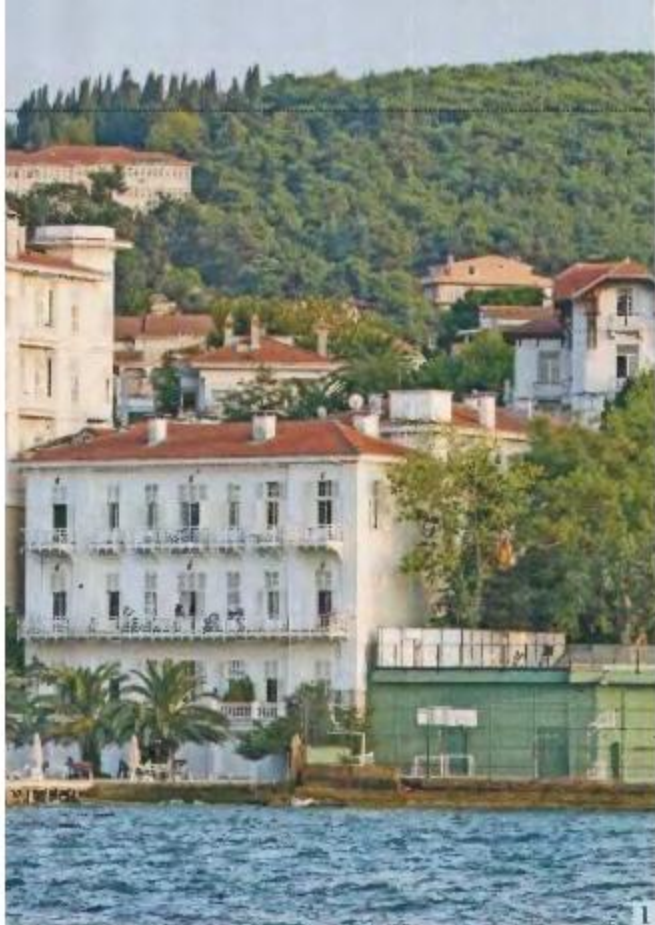


# ΠΡΙΓΚΙΠΟΝΝΗΣΙΑ ΤΑ ΟΝΕΙΡΕΜΕΝΑ!

**Α**πό την περιοχή Καμπάτας (Kabataş) ξεκινάμε τα βαποράκια για τα ονειρεμένα νησιά. Είναι τέσσερα. Η Πρώτη, η Αντιγόνη, η Χάλκη και η Πρίγκιπος. Ο τόπος εξορίας των πριγκίπων και των μεγαλύτερων στην εποχή του Βυζαντίου, τόπος παραθεριστικός και αναψυχής των μεταβυζαντινών χρόνων. Τόπος όπου πέρασα τις καλοκαιρινές μου διακοπές εγώ, χιλιάδες Κωνσταντινουπολίτες, και όχι μόνο. Ένα ανοιξιάτικο πρωινό παίρνοντας το βαποράκι ξεκινήσαμε για τα νησιά. Με τα απαραίτητα κουλούρια -σιμίτια- στην τσάντα μας για να τασούμε τους γλάρους που ακολουθούν το βαπόρι καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού από τη σκάλα του Καμπάτας μέχρι τον τελικό προορισμό μας. Στο ταξίδι αυτό, που κρατάει περίπου μία ώρα, απολαμβάνουμε το ζεστό αχνιστό τσάι μας στο γυάλινο διάφανο ποτηράκι. Καθώς το βαπόρι μας σχίζει τα νερά του Μαρμαρά, βλέπουμε στις ακτές την Αγία Σοφία, το παλάτι του Τοπ Καπί, τα κάστρα και τους μιναρέδες του Μπλε Τζαμιού.

Φτάνουμε στο πρώτο νησί, την Πρώτη, με τις όμορφες μονοκατοικίες και τα ωραία ταβερνάκια. Ανεβαίνοντας τον λόφο της Μεταμορφώσεως συναντάμε την Παιδόπολη, που είναι τόπος κατασκήνωσης των μαθητών της Πόλης. Στην παραλία βλέπουμε το, εδώ και σαράντα χρόνια,





Γεωργίου στην κορυφή του νησιού. Είναι θαυματουργό και κάθε χρόνο στη γιορτή του προσελκύει χιλιάδες πιστούς χριστιανούς και πολύ περισσότερους μωαμεθανούς. Στην παραλία της Πριγκίπου θα συναντήσουμε πολλά καφέ και εστιατόρια όπως το Lido, το Capri ή το Milto που είναι και από τα πιο παλιά. Μύδια τηγανιτά με σκορδαλιά, κροκέτες και ψάρια πολλών ειδών, ολόφρεσκα, βρίσκουμε σχεδόν παντού. Το αγαπημένο μου, όμως, όπως και των περισσότερων νησιωτών, είναι το λεγόμενο Φιστίκ Αχμέτ του αγαπητού μου φίλου Αχμετάκι, όπως τον αποκαλούν στο νησί. Ένας από τους πιο διάσημους Πριγκιπιανούς ήταν ο ρωμικός ποδοσφαιριστής Λευτέρης, που έζησε ως το τέλος της ζωής του στο νησί, όπου του έχουν κάνει και άγαλμα στην πλατεία.

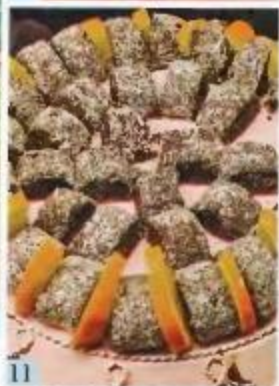
Κάπως έτσι είναι η βόλτα στα νησιά που έχουν τόσο πολλές αναμνήσεις και κρυμμένα μυστικά για ορισμένους από εμάς που ζήσαμε εκεί υπέροχα, ξέγνοιαστα παιδικά χρόνια, με τις υπέροχες βόλτες με τα ποδήλατα, τις κρυφές αποδράσεις, τις θαλάσσιες εκδρομές και τις αταξίες χωρίς τελειωμό!

Ευχαριστούμε για την ξενάγηση στη Θεολογική Σχολή Χάλκης τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Προύσης και Ηγούμενο Ελπιδοφόρο και τους δόκιμους μοναχούς Αναστάσιο και Ιωάννη. Επίσης τον γεωπόνο και υπεύθυνο για την κατασκευή των κήπων Νίκο Θυμάκη.

7  
**istikamet fistikahmet**  
 διάσημο ζαχαροπλαστείο Μπαχάρ της κυρίας Ιωάννας. Συνεχίζοντας φτάνουμε στην Αντιγόνη, το πιο γλυκό νησάκι με τον επιβλητικό ναό του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου. Για βόλτα μπορούμε να πάμε στο Καλποζάνκαγια και να φάμε στο ομώνυμο ταβερνάκι. Στην παραλία της Αντιγόνης θα βρούμε παρατεταγμένα ταβερνάκια, το ένα ομορφότερο από το άλλο, καθώς και ψαράδες να πουλάνε σε λεκάνες τη φρέσκια ψαριά τους. Συνεχίζοντας το ταξίδι μας φτάνουμε στο τρίτο κατά σειρά νησί, τη Χάλκη. Βγαίνοντας από το βαποράκι το πρώτο που θα συναντήσουμε είναι το παγωτατζίδικο Roma, το οποίο βρίσκεται στην ίδια γωνία πάνω από 35 χρόνια.

8  
 Κάνουμε τη βόλτα μας στην όμορφη παραλία, δοκιμάζουμε χαλκιανά μεζεδάκια στο ταβερνάκι Μανί της νησιώτισσας Nigar. Παιρνοντας το παραδοσιακό παϊτόνι του νησιού κάνουμε μια μεγάλη βόλτα με στάση στη Θεολογική Σχολή και επισκεπτόμαστε το μοναστήρι της Αγίας Τριάδος με τη μοναδική εικόνα της Παναγίας της Παισολύπης. Επισκεπτόμαστε την Ξακουστή βιβλιοθήκη με βιβλία που χρονολογούνται από το 1500 και τελειώνουμε τη βόλτα μας στους κήπους, θαυμάζοντας για ακόμη μία φορά αυτή την υπέροχη επιβλητική σχολή.

Τελικός προορισμός μας η Πρίγκιπος, το μεγαλύτερο από τα νησιά και το πιο κοσμοπολίτικο, με το μοναστήρι του Αγίου



## ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

### Ποια είναι

Τα Πριγκιποννήσια είναι ένα σύμπλεγμα νησιών στη Θάλασσα του Μαρμαρά, νότια της Κωνσταντινούπολης, στο στόμιο του κόλπου της Νικομηδείας. Αποτελείται από τέσσερα μεγάλα νησιά, Πρώτη (Kinaliada), Αντιγόννη (Burgazada), Χάλκη (Heybeliada), Πρίγκιπος (Büyükkada), και πέντε μικρότερα, Πίτα (Kasikada), Αντιρόβυθος (Sedefada), Πλάτη (Yassıada), Οξειά (Sivriada), Νεάνδρος (Tavşanada). Στο σύμπλεγμα ανήκουν επίσης οι ύφαλοι Βόρδωνες, που θεωρούνται το απομεινάρει ενός δέκατου νησιού, το οποίο καταποντίστηκε ύστερα από κάποιον σεισμό. Στους Βόρδωνες υπήρχε το βυζαντινό μοναστήρι του Γόρδωνος ή των Αρμενιακών, στο οποίο είχε ταφεί ο Πατριάρχης Φώτιος Α' σύμφωνα με μία εκδοχή.

### Πού βρίσκονται

Τα νησιά απέχουν 8 ως 11 μίλια από την Κωνσταντινούπολη. Τα τέσσερα μεγάλα κατοικούνταν ανέκαθεν, ενώ τον 20ό αιώνα κατοικήθηκε και η Αντιρόβυθος.

### Πώς θα πάτε

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, τα Πριγκιποννήσια είναι δημοφιλής εκδρομικός προορισμός από την Κωνσταντινούπολη. Μπορεί κανείς να πάει εκεί με τακτική ακτοπλοϊκή συγκοινωνία από τα βασικά πορθμεία της Πόλης (Bostanci, Kartal, Sirkeci/Eminönü, Kabataş και Yenikapı). Στα νησιά δεν κυκλοφορούν αυτοκίνητα και οι μετακινήσεις γίνονται με άμαξες (παϊτόνια) και ποδήλατα. Το γεγονός αυτό δίνει έναν πρόσθετο τόνο παράδοσης και πρεμίας στην περιοχή.



- 1, 2, 5, 6, 14: Πρίγκιπος  
 3, 4, 8: Ταξιδεύοντας προς τα Πριγκιποννήσια  
 7: Ο καλός μου φίλος Αχμέτ Φιστίκ μπροστά από το εστιατόριό του  
 9: Με τη φίλη μου Μουντζκιάν Γουρτσιβέν στη Χάλκη  
 10, 11, 12: Παραδοσιακά εδέσματα των νησιών  
 13, 15: Στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης  
 16: Ταβέρνα Μανί  
 17: Πλησιάζοντας στη Χάλκη

## Για την Ιστορία

Την πρώτη αναφορά στα Πριγκιποννήσια με το όνομα «Χαλκηδόνιοι νήσοι» ή «Δημόνησοι» κάνει ο Αριστοτέλης τον 4ο αιώνα π.Χ., από τον Δημόνησο, ο οποίος κατεργάστηκε τον υποθαλάσσιο χαλκό της περιοχής. Το 569 μ.Χ. ο βυζαντινός πρίγκιπας Ιουστινός Κουροπαλάτης κτίζει στο μεγαλύτερο από τα νησιά το ανάκτορό του και έκτοτε ονομάζεται «Νήσος του Πρίγκιπος» και τα γύρω νησιά «Πριγκιποννήσια». Την περίοδο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, τα νησιά γίνο-

νται τόπος εξορίας για αυτοκράτορες και πατριάρχες. Το ίδιο συνέβη αργότερα και με σουλτάνους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ενώ κατά τη διάρκεια των γεγονότων της Άλωσης, ο Μωάμεθ Β΄ ο Πορθητής μετέφερε εκεί υποχρεωτικά οικογένειες από τις ακτές της Μαύρης Θάλασσας. Οι νέοι κάτοικοι επωφελήθηκαν από τις φορολογικές απαλλαγές που είχαν τα νησιά και αναπτύχθηκαν γρήγορα. Οι περιηγητές τα θεωρούσαν ελληνικά νησιά (Îles de Grèce), αφού τα κατοικούσαν κυρίως Έλληνες.

## ...και τη μυθολογία

**Παϊτόνι:** Άμαξα που τη σέρνει ένα μόνο άλογο ή μόνιππο. Ως παϊτόνι είναι γνωστό στη Βόρεια Ελλάδα, και κυρίως στη Θεσσαλονίκη, αλλά και στη Σμύρνη, την Κωνσταντινούπολη, την Αλεξάνδρεια. Το πρώτο παϊτόνι οδήγησε ο Φαέθων, ο γιος του Ήλιου, ο οποίος έχασε τον έλεγχο και για να μην κάψει τη Γη, ο θεός Δίας τον κεραυνοβόλησε. Από την ελληνική μυθολογία η ονομασία πέρασε στο γαλλικό λεξιλόγιο τον 18ο αιώνα. Στα γαλλικά ρηάeton (προφέρεται «φαιτόν») ονομάστηκε κατ' αρχάς ο αμαξάς και στη συνέχεια ένας τύπος ελαφρού αμαξιού. Τίως η ονομασία να δόθηκε ενσυνείδητα, επειδή τα αμαξάκια αυτά πήγαιναν γρήγορα και ήταν μάλλον ανασφαλής, ήταν σαν να λέμε τα σπορ αμάξια της εποχής. Πάντως η ονομασία έπιασε, πέρασε και στα αγγλικά (phaeton) αλλά και σε άλλες γλώσσες, μεταξύ των οποίων και τα τούρκικα, fayton και payton. Από εκεί έμεινε και το παϊτόνι. (Πηγή: sarantakos.wordpress.com)



## ΣΤΟ ΠΑΖΑΡΙ ΤΟΥ ΟΡΤΑΚΙΟΪ

Ελάτε να πάμε εκεί όπου θα βρούμε κάθε λογής μπιχλιμπίδια, ζουμερά ντονέρ και λαχταριστά κουμπίρ, το φημισμένο φαγητό του Ορτάκιοϊ.

Κείμενο - Φωτογραφίες: Μαρία Εκμεκτσιογλου

**Σ**την ευρωπαϊκή πλευρά του Βοσπόρου βρίσκεται το Ορτάκιοϊ ή Μεσοχώρι, όπως το λέμε εδώ στην Πόλη. Είναι ένα από τα πολλά χωριά της βοσποριανής παραλίας, πολυφωτογραφημένο, πανέμορφο, με τα ωραία παζάρια του που είναι διάσπαρτα σε όλα τα στενά σοκάκια του, την εκκλησία του Αγίου Φωκά και το ομώνυμο τζαμί όπου μπροστά του έχουν φωτογραφηθεί όλοι οι -διάσημοι και μη- τουρίστες που έχουν επισκεφτεί την Πόλη.

Εμείς πήγαμε στο Ορτάκιοϊ, περπατήσαμε στα στενά του, διαλέξαμε από τους φορτωμένους με μπιχλιμπίδια όλων των ειδών πάγκους σκουλαρίκια, βραχιόλια, κολιέδες, καθρεφτάκια, χτένες,

παλιά μοντέλα από αυτοκίνητα και λεωφορεία. Βρήκαμε μέχρι και φιγούρες του Καραγκιόζη και του Χατζιαβάτη. Ψωνίσαμε από τους πάγκους των μανάβηδων φρέσκα μανιτάρια (α.σ.: ό,τι πρέπει για να γίνουν σκορδάτος μεζές), γκρέιπ φρουτ, παντζάρια και σελινόριζες.

Περπατήσαμε στην παραλία και όταν πεινάσαμε αρκετά πήραμε μια πίτα με γύρο, που εδώ λέγεται ντονέρ με πιντέ ή τονμπίς ντονέρ. Στην παραλία του Ορτάκιοϊ βρίσκουμε παραταγμένα στη σειρά πολλά καφέ, ψαροταβέρνες, ναργιλετζιδικά. Τα πιο διάσημα στέκια, όμως, είναι οι καντίνες με τα κουμπίρ. Έτσι λέμε τις τεράστιες ψητές πατάτες που τις γεμίζουν με όλων των ειδών τις λι-

κουδιές και είναι πεντανόστιμες. Εδώ θα βρούμε και τις καντίνες με τις βιάφες, που περνάς από μπροστά και σου σπάει τη μύτη το άρωμα της σοκολάτας, της φρούλας, της μπανάνας - και όχι μόνο. Στα στενοσόκακα του Ορτάκιοϊ βλέπουμε εγκαταλειμμένα σπίτια που μοιάζουν σαν να έχουν ξεπεταχτεί από το παρελθόν.

Το ρωμαϊκό στοιχείο το συναντάμε σχεδόν παντού· στα παλαιοπωλεία που πουλούν παλιές φωτογραφίες, πορσελάνινες πιατέλες και κρυστάλλινα ποτήρια. Ακόμη και τα ονόματα πολλών μαγαζιών είναι ελληνικά. Τελειώνοντας τη βόλτα μας στο Ορτάκιοϊ δίνουμε μια υπόσχεση: η επόμενη επίσκεψή μας να είναι σε ένα από τα διπλανά χωριά, γιατί και οι δύο ακτές του Βοσπόρου είναι γεμάτες από τέτοιες ομορφιές.

Και όπως λένε, «ο Βόσπορος είναι σαν το μαργαριταρένιο κολιέ στον λαιμό μιας πανέμορφης κυρίας...».



**i**

### Πού βρίσκεται

Το Οριτάκιό είναι στα όρια της περιοχής Μπεσίκιας (Διπλοκλιονίου), στην ευρωπαϊκή όχθη του κάτω Βοσπόρου. Βρίσκεται μεταξύ του κάστρου Ρούμλι Χισάρ και του Κουρού Τσεσιμέ, ή Ξηροκρήνης, εξ ου και η ονομασία του Μεσοκάρι. Στην αρχαιότητα ονομαζόταν Αρχιάς ή Αρχείον και στη βυζαντινή εποχή Άγιος Φωκάς λόγω της ομώνυμης μονής που είχε οικοδομηθεί εκεί από τον Βασίλειο τον Μακεδόνα και η οποία υπάρχει ακόμη. Σήμερα το Οριτάκιό αποτελεί κοσμοπολίτικο προάστιο της Κωνσταντινούπολης.

## ΜΕΖΕΣ ΜΕ ΣΚΟΡΔΑΤΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ



Με μια βούρτσα απομακρύνουμε το κύμα από ταμανιτάρια. Προσωπικά στη συνέχεια τα πλένω και με νερό.

### Για 2 άτομα

- Χρόνος προετοιμασίας: 4'
- Χρόνος μαγειρέματος: 8'

### Υλικά

- 500 γραμμ.μανιτάρια πλευρώτους, χοντροκομμένα
- 1 κ.α. έ.π. ελαιόλαδο
- 1 κ.γλ. φρέσκο αγελαδινό βούτυρο
- 2 σκελίδες σκόρδο, πολτοποιημένες

### Εκτέλεση

Σε ένα τηγάνι, σε μέτρια φωτιά, ρίχνουμε το ελαιόλαδο και το βούτυρο. Προσθέτουμε το πολτοποιημένο σκόρδο και ανακατεύουμε για 2 λεπτά. Προσθέτουμε ταμανιτάρια, ανακατεύουμε και ψήνουμε για 5-6 λεπτά. Σερβίρουμε ταμανιτάρια ζεστά.